PARTİYA

KARKERÊN KURDİSTAN

PKK

(Kürdistan İşçi Partisi)

Kuruluş Bildirisi

WEŞANÊN
SERXWEBÛN 25

PKK KURULUŞ BİLDİRİSİ

PKK (Partiya Karkerên Kurdistan)

KURULUŞ BİLDİRİSİ

PKK KURULUŞ BİLDİRİSİ
Weşanen Serxwebûn 25

Birinci Baskı: **1978**
İkinci Baskı: **1979**
Üçüncü Baskı: **1984**

Çağımızın bazı temel özellikleri

Proletarya Devrimleri Çağı insanlık tarihinde yabancı egemenliğe, sınıf sömürüsüne ve doğaya karşı emeğin bitmez tükenmez mücadelesinin zaferlere ulaştığı, çöken sermayenin diktatörlüğüne karşı yükselen emeğin diktatörlüğünün bir yandan ulusal kurtuluş hareketleriyle diğer yandan demokratik halk hareketleriyle doğal olarak kurup geliştirdiği ittifakla, toplumsal yaşamın her alanında derinliğine ve genişliğine ileriye yönelik mevzilerin sürekli kazanıldığı ve güçlendiği, emperyalizmin çöküşe gittiği bir çağdır.

XIX. yüzyılın ortalarında Sanayi Devriminin başarıya ulaşmasıyla devrimler dönemini genelde tamamlayan burjuvazi, yüzyılın onlarında kapitalizmin emperyalist aşamaya varmasıyla gerici bir sınıf haline geldi. Bu döneme kadar dünya gericiliğinin merkezi rolünü oynayan feodal kalıntılarını temsilcisi monarşistler, yerlerini artık emperyalist metropollere bıraktılar.

XX. yüzyılın başlarında dünyada sömürgeleşmedik bir karış toprak bırakmayan emperyalist burjuvazi, kapitalizmin devrevi buhranlarını sürekli kıldı. Kapitalizmin eşitsiz ve dengesiz gelişmesi temelinde yeni bir emperyalist güç olarak yükselen Alman burjuvazisi geç katıldığı sömürge ve nüfuz alanları kapma mücadelesini gün-

deme getirince, dünya çapında bir emperyalist paylaşım savaşı kaçınılmaz oldu.

Savaş, sömürge ve nüfuz alanlarının paylaşılmasında emperyalistlerce yürütülen politik mücadelenin zorunlu bir sonucudur. Birinci Emperyalist Paylaşım Savaşı aynı zamanda buhranlarını barış yolu ile başka alanlara aktaramayan, buhrandan çıkış yolunu büyük bir kısmı ile insanlığı boğazlamakta gören kapitalizmin iflasını, bunun karşısında sosyalist devriminin kaçınılmazlığını gösterir.

Savaş sırasında ve sonrasında güçsüzlüğü olanca açıklığıyla gözler önüne serilen kapitalizmin buhranları daha da yoğunlaştı. Bu durumun sonucu olarak, işçi sınıfı ve sömürge halklarının mücadelesinde meydana gelen kabarma, emperyalist sistemi en zayıf halkasından kopardı. Çarlık imparatorluğunun ezdiği uluslar ve sömürge halklar ile Rus işçi sınıfı arasında kurulan ittifak Ekim Devrimi ile yeni bir çağı başlattı.

Ekim Devrimi bunalımsız, savaşsız olarak kendini yeniden üretemeyen kapitalizmin çöküş çağına girmesine ve insanlık tarihinde sınıfsız topluma gidişin ilk evresini başlatan Proletarya Devrimleri Çağı'nın doğmasına yol açan, tarihi önemi sürekli ve evrensel olan bir olaydır. Ekim Devrimi'nden günümüze kadar çağımızdaki gelişmeler belirli dönemlere göre şu özellikleri gösterir:

A- Birinci dönem (I9I7-I945)

a) Emperyalist kamp içerisinde, savaş sonrasında baş gösteren yaygın işçi sınıfı hareketleri ezildi. Emperyalist devletler, savaşta çöken ekonomilerini onarıp nispi bir refah dönemi yaratabildiler. Çok kısa süren bu dönem 1929'da yerini dünya çapında ekonomik bir krize bıraktı. Kriz ile birlikte dünyada ilk defa Almanya ve İtalya'da kurulan faşist iktidarlar iyice pekişti. Japonya hızla militaristleşmeye ve ardında Çin'i istilaya koyuldu. Savaşın galip tarafı olan İngiliz ve Fransız emperyalistleri, sömürgeler üzerindeki denetimlerini sürdürmeye ve önden gelen emperyalist devletler olarak varlıklarını korumaya çalıştılar. ABD yeni bir emperyalist güç olarak dünya hegemonyası için hazırlıklarını sürdürdü. Savaştan yenik çıkan Almanya ve Japonya ile birlikte İtalya hızla militaristleşmeyi sürdürerek, ikinci

bir emperyalist paylaşım savaşının tohumlarını ektiler.

Emperyalist kamp içindeki diğer bir önemli gelişme de klasik burjuva demokrasisinin inkar edilmesi, bir avuç oligarşinin egemenliğinin pekişmesi, Sosyal demokrasi ve faşist ideolojinin politik bir güç olarak iktidara hızla tırmanmakta olmasıdır.

Her iki ideoloji ve siyasette özünde Proletarya Devrimleri Çağı'nda çöküşe giden kapitalizmin ömrünü zorla sürdürmeye ve maskelemeye hizmet ettiklerinden antikomünist ve karşıdevrimcidirler. Biri halk kitlelerini azgın terör ve katliamlarla susturmaya çalışırken, diğeri sahte barış ve denge politikalarıyla uyutmaya çalışır.

b) Ekim Devrimi ile siyasal diktatörlüğünü kuran Rus proletaryası, Çarlık tarafından ezilen sömürge ve bağımlı ülke halklarıyla eşitlik ve özgürlük temelinde kurduğu ittifak sayesinde içte karşı devrimcileri, dışta emperyalist saldırıyı bozguna uğratarak sosyalist ekonominin inşasına yöneldi. Sosyalist bir ülkede giderek emperyalizmin ajanlığına oynayan Troçkizmle mücadele kesin bir başarıya ulaştı. Stalin'in önderliğinde, ağır sanayi devrimi başarılıp, toprakta kulakların direnmesinin 1930'larda kırılmasıyla kooperatif üretim hakim kılındı.

SSCB'de sağlanan bu gelişmelerden iyice çılgına kapılan emperyalistler, başta Hitler faşistleri olmak üzere, Sovyetleri savaşla yok etmeyi gündemlerine getirdiler.

c) Savaştan sonra Ekim Devrimi'nin etkisiyle sömürge ve bağımlı ülkelerde ulusal kurtuluş mücadeleleri yoğunluk kazanmaya başladı. Daha önceleri burjuva devrimlerinin bir parçası olarak gelişen ulusal kurtuluş hareketleri, bu aşamada proleter devrimin bir parçası haline geldiler. Avrupa'da işçi sınıfı hareketlerinin ezilmesiyle devrimin odak noktası Ekim Devrimi vasıtasıyla doğuya, bağımlı ülke ve sömürgelere kaydı. Ulusal kurtuluş hareketleri içerisinde, emperyalizmle uzlaşan burjuva önderliğe karşı giderek gelişen proletarya önderliği, halkların bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinin teminatı ve başta gelen yöntemi oldu. SSCB'nin proleter enternasyonalizmi doğrultusunda sağladığı etkin yardımla beslenen ulusal kurtuluş hareketleri, emperyalizmin sömürge sistemini parçalamaya başladı. Bu doğrultuda gelişen Vietnam ve Çin Devrimleri dünya halkları için ilk örnekler oldular.

d) Rusya ve sömürge halklarının mücadelesinden önemli dersler çıkaran komünist ideoloji, örgütsel birliğini III. Enternasyonal'ın kuruluşunda buldu. Sömürge halkların mücadelesinde proletarya önderliğinin gelişmesi, marksist-leninist devrim teorisini daha da geliştirdi. Bolşevik Parti ve proletarya diktatörlüğü kavramları somutta gerçekleşip iyice berraklık kazandı. Komünist hareket içinde en tehlikeli sapma olarak gelişen Troçkizm, ideolojik ve politik olarak mahkum edildi.

B- İkinci dönem (1945-1960)

Emperyalist devletlerin, bir yandan kendi aralarında oluşan yeni güç dengelerine göre sömürge ve nüfuz alanlarını yeniden paylaştırma, diğer yandan SSCB'ni yok etme politikalarının zorunlu bir sonucu olan II. Emperyalist Paylaşım Savaşı, dünya halklarının büyük bir kısmını kan ve ateş için de bırakarak, emperyalist sistemi, içine girdiği sürekli bunalımdan kurtaramadığı gibi SSCB'nin başını çektiği demokrasi cephesinin zaferini de önleyemedi. 30 milyon insanın ölümüne ve 50 milyon insanın sakat kalmasına yol açan savaş, kapitalizmin insanlık düşmanı karakterini birkez daha sergiledi.

a- Savaştan güçlerinin büyük bir kısmını kayıp ederek çıkan emperyalist kamp, bir yandan genişleyen sosyalist ülkeler, diğer yandan yıkılmış kapitalist ekonomilerin denetiminden uzaklaşan sömürge ve yarı sömürge ülkelerde doruk noktasına varan ulusal kurtuluş hareketleri karşısında tam bir panik içine düştü. Can çekişen ve çöküş süreci giderek hızlanan kapitalizmi kurtarmak ve ömrünü uzatmak, emperyalist devletlerin baş endişesi haline geldi.

Bu döneme kadar kapitalizmin geliştirilmesinde ve dünyaya hakim kılınmasında başrolü oynayan İngiliz ve Fransız emperyalizmi her iki savaşta da ekonomilerinin tahrip olması ve sömürgelerinde yoğunlaşan ulusal kurtuluş hareketleri nedeni ile yerlerini ABD emperyalizmine terk ettiler.

Elverişli coğrafi koşullar ve her iki paylaşım savaşından kazançlı çıkması sayesinde en büyük emperyalist güç durumuna gelen ABD, dünya üzerinde hegemonyasına hizmet edecek yıpranmamış bir ekonomiye sahipti.

ABD emperyalizmi dünya üzerinde hegemonyasını geliştirmek için kendine iki temel hedef seçti: Birincisi, Avrupa emperyalistlerinin denetiminden çıkan sömürge ve yarı sömürge ülkeleri kendi denetimi altına almak ve bu ülkelerde kendi ekonomisine hizmet edecek yeni tip bir sömürgeciliği geliştirmek; ikincisi de kendi önderliğinde birleştirdiği emperyalist sistemi sosyalizm ve ulusal kurtuluş hareketlerinin etkisine karşı ayakta tutmak ve karşıdevrim hareketleri ile tüm dünyaya egemen olmak. ABD emperyalizmi, bu amaçlarına ulaşmak için müttefikleri ile birlikte askeri, politik, ekonomik ve kültürel alanda bir dizi doktrin, kuram ve uygulama geliştirdi. Savaştan hemen sonra Türkiye ve Yunanistan'ı Truman doktrini ile kendisine bağlayan ABD emperyalizmi, Marshall planı ile de Avrupa'da sosyalizmin gelişmesini önlemek için tahrip olan kapitalist ekonomileri tekrar canlandırdı.

Emperyalist kampın ekonomik alanda oluşturduğu Uluslararası Para Fonu, Dünya Bankası, Kalkınmış Ülkeler Örgütü vb gibi kurumlar, temelde dünya ekonomisini başta ABD olmak üzere emperyalist devlerin ekonomik çıkarlarına göre biçimlendirmeyi amaç edindiler.

AET (Avrupa Ekonomik Topluluğu), tek tek olduklarında güçsüz kalan Avrupalı kapitalist ülkelerin çıkarlarını uzlaştırmak ve dış sömürüde daha fazla hareket imkanı sağlayabilmek için kuruldu. Bu ekonomik örgütler yanında Avrupa'da NATO, Ortadoğu'da CENTO, Uzakdoğu'da SEATO vb gibi askeri ve politik alanda kurulan örgütler, sosyalist ve bağımsız ülkeler ile ulusal kurtuluş hareketlerine karşı ortak davranmayı amaç edindiler.

ABD emperyalizminin eski sömürge ve bağımlı ülkeler ile bağımsızlığını yeni kazanmış ülkelere uyguladığı politika yeni sömürgecilik biçiminde somutlaştı. Bu politikanın özü, azami kar kanunu ile çelişen sanayileri (başta gıda, tekstil ve montaj sanayileri olmak üzere) bu ülkelere taşırmak, böylece sanayilerini kredi teknoloji, patent hakkı, yedek parça ve hammaddeyle dıştan beslenmek zorunda bırakarak ekonomik bağımlılığı geliştirmektedir. Ekonomik bağımlılık temelinde askeri politik, kültürel bağımlılığın gerçekleştirilmesi ile yeni sömürgecilik süreci tamamlanır.

Emperyalist kampın kültürel alandaki temel politikası, emperyalizm olgusunun inkarına ve kurulu düzenin hiç değişmeyecek gibi idea-

lize edilmesine dayanır. İnsanlığın geleceğine duyulan korku ve inançsızlıkla birlikte geçmişin tüm olumlu taraflarını inkar eden, sadece güncel yaşama temel gaye edinen pragmatist bir ahlak anlayışı geliştirildi. En soysuz güdüler sanat adı altında yüceltildi. Bilimin tüm gerçeklerini hiçe sayan metafizik felsefe akımları, yepyeni akımlar gibi lanse edildi. İnsanlığın sınıfsız topluma duyduğu özlem, çeşitli tarikatlar aracılığı ile saptırılmak istendi. Kozmopolitizm ve şovenizm, ulusal gerçeklerin örtbas edilmesinde ve abartılmasında alternatif akımlar olarak körüklendiler.

X. yüzyılın Charlemange İmparatorluğu'nun restore edilmesiyle nasıl ki kölecilik ayakta tutulamadıysa; yine 1815-30 yıllarında el ele veren Avrupa feodal monarşilerinin restorasyon hareketi de nasıl ki feodalizmi çökmekten kurtaramadıysa; 1945'ler sonrasında ABD emperyalizminin önderliğinde geliştirilen kapitalizmi restorasyon hareketi de, çöküş sürecine giren kapitalizmi,1960'lardan itibaren en derin ve sürekli kriz dönemine girmekten kurtaramadı.

b) Savaştan sonra sosyalizmin etkinliği daha da büyüdü. Doğu Avrupa'da Kızıl Ordu'nun yardımıyla faşist klikleri iktidardan düşüren halk cepheleri bir dizi ülkede halk cumhuriyetleri kurdu. SSCB'nin proleter enternasyonalizmi temelinde sağladığı destek ve yardımla bu ülkelerde sosyalist ekonominin inşasına geçildi. Uzakdoğu'da başarıya ulaşan Çin, Vietnam ve Kore Devrimleri sosyalist doğrultuda gelişmeye devam ettiler. SSCB'nin önderliğinde birleşen sosyalist ülkeler, işçi sınıfı ve ulusal kurtuluş hareketleriyle sıkı bir dayanışma içinde, emperyalizme karşı her alanda üstünlüklerini kanıtladılar. Sosyalist toplumun tüm kazanımları, dünya halklarının bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm doğrultusundaki mücadelelerini daha çok etkiler hale geldi. Emperyalizmin her türlü karşıdevrimci girişimlerine rağmen, 1950'lerin sonlarına kadar sosyalist sistem birlik içindeki gelişmesini kesintisiz sürdürdü. Bu durum, 1960'ların başında emperyalist sistemin tarihindeki en derin, en sürekli, belki de nihai bunalım dönemine girmesinde ve ulusal kurtuluş hareketlerinin klasik sömürgeciliği gene de tasfiye etmesiyle birlikte, yeni sömürgeciliğe darbe vurmaya başlamasında da belirleyici bir rol sahiptir.

c) Savaş sırasında ve sonrasında emperyalist devletlerin zayıflayan denetimleri ve SSCB'nin aktif desteği sayesinde, sömürge ve ba-

ğımlı ülkelerdeki ulusal kurtuluş hareketleri çığ gibi büyüdü.

İngiliz ve Fransız emperyalistlerinin gerilemesi sonucu sömürgelerinin büyük bir kısmı siyasi bağımsızlıklarını kazandılar. Emperyalist kampın kendini kolay kolay toparlayamaması ve sosyalist ülkelerin artan desteği sonucu doruk noktasına varan ulusal kurtuluş hareketleri, 1960'lara doğru, emperyalizmin klasik sömürge sistemini hemen hemen tasfiye ettiler. Klasik sömürgeciliği yaşatan ülkeler emperyalizme bağımlı ve sömürgeci baskıyı en çok yoğunlaştıran geri ülkeler oldu. Emperyalist ülkeler yeni sömürgeciliğe yönelirken, bu geri ülkelerin sömürgelerini ellerinden alma yerine, kendi sömürgecilik politikalarını bu ülkelere de kabul ettirerek, onlarla uzlaşmayı çıkarlarına daha uygun buldular.

Proletarya devrimlerinin etkin bir parçası olarak gelişen ulusal kurtuluş devrimlerinde proletarya önderliği giderek pekişirken, devrim içindeki burjuva unsurlar daha çok reformizme ve teslimiyete kaydılar. Marksist-leninist kesintisiz devrim teorisi uyarınca devrimi bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizme götürmek isteyen proletarya önderliği ile azami hedefi siyasi bağımsızlık olan ve ekonomide emperyalizmden bağımsızlığı sağlayamayan, gücü olmayan burjuva önderlik arasındaki ayrılık, belirgin bir tarzla ortaya çıktı.

Emperyalizmin çıkarlarına en uygun sömürgecilik biçimi olarak yeni sömürgeciliği geliştirmesi, bağımsızlık sürecinde olan klasik sömürgelerle, bağımsızlığını yeni kazanmış ülkeler ve eski tipteki bağımlı ülkeler üzerinde önemli değişikliklere yol açtı. Azami kar kanunu gereğince ve sermaye ihracına ek olarak bu ülkelere taşırılan sanayi temeli üzerinde, işbirlikçi bir sanayi burjuvazisi oluştu.

Emperyalizmin sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde dayandığı feodal ve kompradorların önemini yitirmesinden ötürü, gelişen işbirlikçi sanayi burjuvazisi, emperyalizmin yeni dönemdeki sosyal dayanağı haline geldi. Göstermelik bir siyasi bağımsızlık maskesi altında emperyalizmle en sıkı bağları olan bu sınıf, ikinci plana düşürdüğü toprak sahiplerinin ve kompradorların en irileriyle, çoğunlukla ordunun önden gelen generallerinden oluşan bürokrat burjuvazi arasında, kendi önderliğinde bir oligarşi oluşturur. Bu ülkelerde, askeri cuntalar, faşist ve "liberal" iktidarlar birbirlerine alternatif olarak geliştirilirler.

Emperyalizmin yeni sömürgecilik politikası sonucu oluşan, en belirgin özelliği karşıdevrim olan bu yapı hakim olduğu ülkelerde devrimin önüne dikilen en büyük handikaptır. Özellikle yeni sömürgeciliğe karşı mücadele kendini dayatınca burjuvazi emperyalizmin ajanlığına oynadığından, devrimi milli yanı yerine sosyal yanı ağır basar. Klasik sömürge ve bağımlı ülke statüsünü aşan ulusal kurtuluş hareketleri önündeki bu engelde ilk gedikleri yeni bir dönemin başlatıcı güçleri olarak Küba ve Vietnam devrimleri açmıştır.

d) Komünist hareketin örgütsel birliğini ifade eden III. Enternasyonal, savaş sırasında dağıtıldı. Bunda, artık dünya devriminin tek bir örgüt tarafından yönlendirilmeyecek kadar karmaşık bir yapıya kavuşması, her ülkenin farklı sosyoekonomik şartları sonucu derin strateji ve taktiklerinden meydana gelecek hızlı değişiklikleri ancak her ülkede bağımsız çalışabilecek bir partinin karşılayabileceği, devrim teorisinin tüm dünya halklarına yol gösterecek kadar zenginleşmesi ve komünist partilerin kendi çabalarıyla ayakta durabilecek kadar olgunlaşması gibi nedenler rol oynamıştır.

Proletarya önderliğinde sömürgesel devrimlerin başarılı pratiğini özümseyen marksist-leninist kesintisiz devrim teorisi, daha da zenginleşti. Aralarında örgütsel bir birlik olmamasına rağmen her ülkenin komünist partisi, bu teoriyi kendi somut şartlarına başarılı bir şekilde uygulayarak dünya devrimine katkıda bulundular.

1957 ve 1960'da komünist hareketin ortak belgelerinde yansıtılan gerçekler, ortaklaşa mahkum edilen Titocu revizyonist klik dışında, hareketin ideolojik birliğinin esasta korunduğunu gösterir.

C- Üçüncü Dönem (1960 sonrası)

Halen içinde yaşadığımız bu dönem: Kapitalizmin evrensel bunalımının daha da derinleşmesi sosyalist ülkeler arasındaki birliğin parçalanması, yeni sömürgeciliğe karşı Küba ve Vietnam Devrimleriyle başlayan ulusal kurtuluş hareketlerinin derinleşerek devam etmesi ve komünist hareket içinde revizyonizmin güçlenmesiyle karakterize edilir.

a) 1960'lara doğru dünyanın üçte birinde sosyalist ekonomilerin inşasının sürdürülmesi ve ulusal kurtuluş hareketleriyle bağımsızlı-

ğa ulaşan birçok ülkenin kendi pazarlarına hakim olmasının yarattığı pazar darlığının etkisi, kapitalizmin eşitsiz gelişme yasasının doğurduğu etki ile birleşince emperyalist sistem, almış olduğu tüm tedbirlere rağmen kapitalizm, tarihindeki en derin ve en sürekli bunalıma düşmekten kurtulamadı. Pazar yetersizliği, hammadde noksanlığı, enflasyon, dış ticaret açıkları ve dış borçların özellikle yeni sömürge ülkelerde hızla büyümesi, para sisteminin bozulması, ekonominin askerileştirilmesi, işsizlik vb bunalımı had safhaya ulaştırdı. Emperyalist devletlerin çıkarları doğrultusunda oluşturulan uluslararası ekonomik örgütlerin (IMF, Dünya Bankası vs) aldığı tüm istikrar tedbirleri, bu sorunların daha da derinleşmesinden başka bir sonuç vermedi. Emperyalist devlerle sömürülen ülkeler arasındaki uçurum sürekli büyüdü. Yeni sömürge ülke ekonomileri tam bir iflasla karşı karşıya kaldılar.

I945-60'da yapılan tüm restorasyon hareketlerine rağmen, kapitalist ekonomilerde ortaya çıkan bu durumun üst yapıya yansıması daha az kötü sonuçlar doğurmadı. Emperyalizmin askeri alanda güvendiği en güçlü örgüt NATO'nun işlemezliği özellikle Türkiye ile Yunanistan arasındaki gerginlik anlarında açıkça ortaya çıktı. CENTO tamamen dağıldı. SEATO adı var, kendi olmayan bir örgüt durumuna dönüştü.

ABD emperyalizminin birçok ülkedeki askeri varlığı sökülüp atıldı. Her türlü bütünleştirme çabalarına rağmen ABD, Avrupa ve Japonya arasındaki çelişkiler birçok noktalarda yoğunlaştı. Emperyalist ülkelerin siyasi hayatlarındaki istikrarsızlık, skandallar hükümet değişiklikleri birbirini kovaladı. Kültürel alandaki yozluğa ahlaki alanda derin bir çöküş eşlik etti.

Emperyalizmin yeni sömürgecilik sistemi de bu iflastan yakasını kurtaramadı. Uluslararası tekellerle işbirlikçilerinin birlikte talan edilircesine soydukları bu ülkeleri denetimleri altında tutmak için aldıkları tüm tedbirler, işsizlik, enflasyon, döviz dar boğazı, dış borç gibi sorunları daha da vahimleştirmekten başka bir sonuç vermedi. Ekonomik hayatta tam bir soygun düzeni hakimdir. Bu durum karşısında hakim sınıf kliklerinin gerek kendi aralarındaki hesaplaşma için, gerek halkın patlama noktasına kadar varan mücadelesinin kırmak için siyasi iktidar üzerinde sürekli bir değişme ve çekişme baş göster-

mektedir. Siyasi komplolar, sivil ve askeri faşist gurupların kitle katliamları, demagojiye dayanan propaganda iktidara gelmenin bir aracı olarak geliştirilir. Gerçek iktidar sahiplerinin örtbas etmede kullanılan parlamento cilasının gereksizliği, her gün daha da açığa çıkmaktadır. Kanlı veya kansız hükümet darbeleri, iktidarı ele geçirmenin normal araçları haline gelmişlerdir. Eğer başarabilirlerse dört başı mamur bir faşist dikta kendileri ve uşağı oldukları emperyalizm için, en güvenilir bir iktidar biçimidir.

Emperyalizmin çöküşe gittiği çağımızın bu dönemi, burjuvazinin sınıf olarak gereksizliğini, insanlık tarihi önündeki en büyük engel olduğunu bir an evvel tarihin çöp sepetine atılması gerektiğini her dönemkinden daha fazla ilan etmektedir.

b) Bu dönemde sosyalist ülkelerin durumu, niceliksel bir gelişmeye karşılık aralarındaki dayanışmanın zayıflanması giderek düşmanlığa dönüşmesi ile karakterize edilir. Devrimci hareketlerin emperyalizme büyük darbeler vurduğu bu dönemde bir kısım sosyalist ülkedeki yönetici kliklerin revizyonizme kaymaları, dünya devrimci hareketi için sağladıkları desteği işlemez hale getirirken bazı ülkelerde gericiliğe hizmet ederek olumsuz sonuçlara yol açtı. Ama revizyonist yönetici kliklerden kaynaklanan bu olumsuzluklara rağmen, bu ülkelerin emperyalizmin karşısındaki kurumları, bir bütün ve objektif olarak devrimden yanadır ve ulusal kurtuluş hareketlerinin başarıya ulaşmasında belirleyici dış etkendir. Sosyalist ülkelerin varlığı emperyalizme karşı duran güçlü bir kuvvettir. Dünyanın üçte birinde geliştirilmeye çalışılan sosyalist toplum, dünya sosyalist devriminin temel güçlerindendir.

c) Bu dönemde sömürgesel devrimler derinleşerek devam etti. Gelişen proletarya ve ulusal kurtuluş devrimleri karşısında çöküş sürecindeki kapitalizmi temsil eden ABD emperyalizminin, sömürgesel devrimlere karşı bir karşıdevrim hareketi olarak geliştirdiği yeni sömürgecilik sistemi parçalanmaya başlandı. Proletarya devrimlerinin bir parçası olarak gelişen ulusal kurtuluş hareketlerinin ilk iki döneminde reformizme kayan burjuva öğeler, bu dönemde daha çok emperyalizm yanlısı bir tutum içine girdiler. Dünya çapında sosyalizm güçleriyle kapitalizm güçleri arasında kızışan mücadele ortamında, tabanda yaygın bir bilinçlenme ve örgütlenme içinde bulunan işçi köy-

lü temel ittifakı karşısında, burjuvazinin emperyalizme tamamen teslim olmaktan başka çaresi yoktu. Burjuvazinin bu ulusal ihanetine karşılık proletaryanın yurtsever bir sınıf olarak önemi daha da arttı.

İlk iki dönemde, devrimler, daha çok burjuvazinin toplum üzerindeki denetiminin en çok zayıfladığı büyük savaşların sonunda geliştiği halde, bu dönemde, böyle savaşlar olmadan da gelişebildiler. Eskinin, büyük altüst oluş dönemlerinde devrim yapma anlayışı, bu dönemde yerini sürekli olarak geliştirilen bilinçli ve örgütlü hareketlere bıraktı. Küba ve Vietnam Devrimleri ile iyice ispatlandı ki, en yoksul ve en küçük halklar bile, eğer savaşmaya karar vermişlerse, herhangi büyük bir savaşı beklemeden girişecekleri ulusal kurtuluş hareketleriyle devrimi zafere ulaştırabilirler.

Emperyalizmin klasik sömürgecilik sistemini genelde tasfiye eden, yeni sömürgecilik sisteminde her tarafta hızla parçalayan ulusal kurtuluş hareketleri, dünya sosyalist devriminin temel güçlerinden olup, bu rolünü günümüzde de etkin bir şekilde sürdürmektedir.

d) 1960'lar sonrasının en olumsuz gelişmesi, uluslararası komünist hareketin ideolojik birliğinin parçalanması oldu. Bir kısım sosyalist ülke yönetici kliği ile daha çok emperyalist ülkelerin işçi sınıfı partilerini etkisi altına alan revizyonist akımlar, sadece komünist hareketin birliğin parçalamakla kalmayıp, sosyalist ülkelere karşı silahlı harekette geçecek kadar ciddi bir tehlike haline geldiler. Günümüzdeki bu revizyonist akımların maddi temeli: Emperyalist ülkelerde, sömürgelerden sağlanan aşırı kar nedeniyle işçi sınıfı içinde oluşturulan aristokrat tabaka olurken; sosyalist ülkelerde, dışta emperyalizmin etkisi, içte bürokratizm ile eski toplumun kalıntılarıdır. Revizyonist yönetici klikler, dünya çapında sosyalist devrimin tamamlanmasında sosyalist toplumun varlığını temel bir güç olarak ele almak yerine, emperyalizm ile barış içinde bir arada yaşayarak, dünya çapında sosyalist devrimin tamamlanmasını beklemeden komünist toplumu inşa edeceklerini savunmaktadırlar. Ama bu anlayış ancak, revizyonist klikleri emperyalistlerin tehditlerine boyun eğip halkları sıcak devrim savaşlarından kaçmaya, dışta emperyalizmle işbirliğine, içte bürokratizme ve eski toplumun kalıntılarının beslemeye kadar götürebilir. Yine bu anlayış proleter enternasyonalizmine değil, ancak, her türlü burjuva kuyrukçuluğuna ve sosyalist ülkeler ara-

sındaki ilişkilerini en üst düzeye kadar gerginleştirmeye ve uyduluğa kadar götürebilir. Bu anlayışın peşinden giden kapitalist ülkelerdeki partilerin proletarya diktatörlüğünü reddetmekten, en küçük devrimci eylemi "goşizm" olarak adlandırmaya varacak kadar soysuzlaşmaları tesadüfi değildir.

Bu gerçekleri "halkın devleti," "kapitalist olmayan yol," " toplumsal ilerleme," "iki süper devlet," "üç dünya teorisi" vs teraneleriyle örtbas etmek mümkün değildir.

Marksizim-leninizmin çağ, devrim, parti, proletarya diktatörlüğü konusundaki görüşleri her dönemden daha da çok dünya halklarına eylem kılavuzu olmaya devam etmektedir. Günümüzde halkların devrim mücadelesi, revizyonist tezleri her günkü pratiği ile yerle bir ederken, marksizm-leninizm evrensel gerçekliğini de bir o kadar doğrulamaktadır. Sosyalist ülkeler, emperyalist ülkelerin işçi sınıfı hareketleri ve ezilen ülkelerin ulusal kurtuluş hareketleri her türlü revizyonist barajı aşarak aralarında en etkin dayanışmayı kuracaklar ve dünya çapında sosyalist devrimin tamamlanması görevini sürdüreceklerdir.

Ortadoğu'da durum

Uzakdoğu ve Afrika'da birçok önemli mevzisini kaybeden emperyalizm, stratejik coğrafi konumu başta petrol olmak üzere zengin yeraltı kaynakları ve kendine bağlı olarak oluşan siyasal ve ekonomi düzen nedeniyle vazgeçilmez bir öneme sahip olan Ortadoğu üzerine tüm gücüyle yüklenmekte ve dünyada devrimin en sıcak odaklarından birini oluşturan bölge halklarının ulusal kurtuluş mücadelelerini ezmeye çalışmaktadır.

Tüm dünya halklarının ilgisini üzerine çeken Ortadoğu'da bu günkü gelişmelerin kökeni I. Dünya Paylaşım Savaşı'ndan sonra, emperyalizm ve işbirlikçilerinin kurdukları halkların bağımsızlık ve özgürlük talepleriyle çelişen siyasi ve ekonomi düzenlemelerinden kaynaklanır.

Avrupa'nın önde gelen kapitalist devletlerinin kendi aralarındaki denge hesaplarından ötürü ömrünü yüzyıl kadar daha zorla uzattıkları Osmanlı İmparatorluğu, savaşa kadar bölgenin en büyük askeri ve siyasi gücüydü. İmparatorluk üzerinde üç güç arasında –İngiliz,

Fransız, Alman ve Çarlık emperyalizmi, bölgedeki imtiyazlı Türk, Fars ve Arap milliyetinden hakim sınıflar ve ezilen milliyetlerle azınlıkların hakim sınıfları arasında– büyük bir çekişme ve çatışma vardı. İmparatorluğa egemen olan Türk hakim sınıfları imtiyazlarını korumak için bu kesimlerin hemen hepsi ile savaşım içindeydiler. İmparatorluk ordusu vasıtasıyla Balkanlar'dan Basra Körfezi'ne, Kafkasya'dan Yemen'e kadar geniş bir alan üzerinde kendileri ve işbirlikçisi oldukları emperyalist devletlerin çıkarları için halkların bağımsızlık ve özgürlük mücadelelerini ezmek istiyorlardı. Zayıf bir ekonomik temeli olan ve feodal imparatorluğu sömürgeci ve emperyalist bir burjuva devletine dönüştürmek isteyen Türk burjuvazisi, Alman emperyalizminin işbirlikçisi olarak girdiği I. Dünya Paylaşım Savaşı'ndan yenik olarak çıkınca, bu imparatorluğun parçalanması kaçınılmaz hale geldi. İmparatorluk enkazı üzerinde yeni siyasi gelişmeler oldu. Türk ulusunun yoğun olarak üzerinde yaşadığı Anadolu'da gelişen yabancı işgali savaştan yenik çıkan genç Türk burjuvazisinin ulusal kurtuluşçu direnişiyle karşılaştı. Kısa sürede gelişen direniş, bölge üzerinde siyasi ve askeri denetimlerini geliştirmekte olan İngiliz ve Fransızlarla çatışma durumuna düştü. Doğal milliyet sınırlarına sahip olmayan Türk burjuvazisi, gücünün yettiği bölgeleri hakimiyeti altında tutmak istiyordu. Bu durumuyla geliştirdiği ulusal kurtuluş mücadelesi diğer halkların üzerine yöneldiği oranda ilhakçı ve sömürgeci bir karakter kazanıyordu. Bölgenin asıl sömürücü güçleri olarak beliren İngiliz ve Fransız emperyalistleriyle ilhakçı ve sömürgeci Türk burjuvazisi arasındaki bu çatışma, "Ulusların Kendi Kaderlerini Tayin Hakkı" ile çelişen bir pay alma savaşıydı. Türk burjuvazisi, 1920'lerde geliştirdiği bu savaşta, Misak-ı Milli adı altında salt askeri gücüyle elde tuttuğu Doğu Trakya, Anadolu ve Kürdistan'ın büyük bir bölümü üzerinde, TC adı altında yeni bir devlet oluşturdu. Kürdistan açısından bu savaş, daha önceki ikili parçalanma yerine dörtlü parçalanmanın başlangıcıdır.

Savaş sırasında Türk yönetimine karşı bağımsızlık vaadi ile ayaklandırılan Araplar, Türkler yerine bu sefer İngiliz ve Fransızlarca parçalanarak sömürge rejimleri altına alındılar. Kürdistan'ın bir parçasının da içinde olduğu Irak, Ürdün, Arap yarım adası ve Mısır, İngiliz egemenliğine; yine Kürdistan'ın bir parçasının da içinde oldu-

ğu Suriye ve Lübnan Fransız egemenliğine; İran, İngiliz yanlısı Pehlevi sülalesinin egemenliğinin altına geçti.

İki paylaşım savaşı arasında oluşan yeni siyasi denge ortamında, Türkiye ve İran'da milli burjuvazinin önderliğinde kapitalizm geliştirmeye çalışılırken, genelde tüm bölge üzerinde, özelde Araplar arasında, emperyalizmin kontrolü altında bir komprador burjuvazinin gelişmesine öncülük tanındı. Bu süreç, sosyal yapıya hala egemen olan feodallerin emperyalizm ile işbirliği sonucu kompradorlaşması sürecidir.

Bu süreçte azınlık milliyetler giderek eriyip yok olurken, dört parçaya bölünerek üzerinde ağır milli baskı biçimleri uygulanan Kürtlerin durum daha da kötüleşti. İngiliz ve Fransızların himayesi altında Araplar imtiyazlı milliyet, Kürtler, hem Arap hakim sınıfları hem de sömürgeci İngiliz ve Fransız yönetiminin çifte baskısını yaşadılar. Türkiye ve İran'da siyasi, askeri, kültürel ve ekonomik "alanda hakimiyetlerini sürekli geliştiren Türkler ve Farsların baskısı altında Kürtler için en ufak bir gelişme olanağı yoktu. Kürt aşiret reisi ve toprak beylerinden oluşan bir uşak tabaka da tüm bu yabancı güçlerin hakimiyetini Kürdistan'da meşrulaştırmayı varlık nedenleri haline getirdiler. Kürt halkı, bu katmerli baskı ve yok etme çemberi arasında ancak fiziki varlığını sürdürebildi.

II. Emperyalist Paylaşım Savaşı'ndan sonra dünya çapında gerileyen İngiliz ve Fransız emperyalistlerinin Ortadoğu'daki egemenliği de sarsılmaya başladı. Savaş sonrasının elverişli şartlarında, adeta Türk deneyini tekrarlayan Arap reformist milliyetçi hareketleri, İngiliz ve Fransız yönetimini devirerek yerine kendi siyasi denetimlerini geçirdiler. İngiliz ve Fransız emperyalizminin gerilemesine karşılık ABD emperyalizmi sürekli bir yükselme gösterdi. Siyasi durum bu sefer ABD emperyalizminin çıkarları doğrultusunda oluşmaya başladı, Daha I. Paylaşım Savaşı sırasında İngiliz yönetiminin kanadı altında Filistin'de geliştirilen siyonist hareket, II. Paylaşım Savaşı'ndan sonra "İsrail devleti" biçiminde şekillendi. Türkiye ve İran'da milli kapitalizmi geliştirme siyasetinin iflas etmesiyle birlikte bütün bölgede yeni bir sömürgecilik dönemi açıldı. ABD emperyalizminin kanadı tında oluşturulan bu yeni sömürgecilik Kemalist ve Siyonist iktidarlarla Arap ve Fars monarşilerine dayanılarak geliştirildi. CEN-

TO, bu yeni sömürgeciliğin bölge çapındaki askeri ve siyasi paktı, oldu. Yeni sömürgecilik temelinde her türlü ortaçağ kalıntılarıyla birlikte geliştirilen kapitalizm, üst yapıda dinci ve faşist ideolojilerin de maddi temeli oldu. 1960'lara doğru dünya çapında ulusal kurtuluş hareketleri doruk noktasına varırken, Ortadoğu'da emperyalizmin yeni sömürgecilik sistemi de zirveye ulaşıyordu. Her zirveye ulaşma baş aşağıya gitmenin temeli olduğundan, bu yıllar aynı zamanda ABD emperyalizminin zincirlerinin kırılmaya başladığı yıllardır. Türkiye 27 Mayıs 1960 hareketi İran'da 1960 ayaklanmaları Irak'ta 1958 devrimi, Mısır'da Nasır hareketi bu durumun açık göstergeleridir. ABD emperyalizmi, Irak ağaları ve komprador burjuvaziye dayalı egemenliğinin bu şekilde parçalanması karşısında açık faşist rejimlere yönelmeye başladı. Siyonizm, kemalizm ve çeşitli dinci akımları besleyerek marksist-leninist ideolojinin gelişmesini köstekleriken, CIA, SAVAK, MOSSAD ve MİT gibi çeşitli işkence örgütleri el ele vererek devrimciler üzerinde amansız baskı uyguladılar.

Tüm bu olumsuz gelişmelere rağmen, bölge halkları bir bütün olarak yeni bir ulusal ve sosyal kurtuluş hareketti içine girdiler, 1960'ların sonlarına doğru bir çığ gibi yükselen bu hareketler, ideolojik yönden giderek daha yoğun bir şekilde marksizm-leninizme yönelirken, sosyal yönden de daha çok işçi köylü temel ittifakına dayanmaya başladılar. Dinci akımlarla reformist milliyetçi akımların iflasını beraberinde getiren bu hareketler, Türkiye, Filistin gibi ülkelerde ileri boyutlara vardılar. Arap, İsrail, İran ve Türkiye gericiliğinin CIA'nin kontrolü altında el ele vererek boğmaya çalıştıkları bu hareketler,1970'lerde daha da güçlenerek bölge halklarının bağımsızlık ve özgürlük mücadelelerinde yerlerini korudular.

Günümüzde emperyalizmin Ortadoğu üzerindeki denetimi en sarsıntılı günlerini yaşamaktadır. Tüm faşist uygulamalara karşın ABD'nin en güvendiği kalelerinden biri olan İran monarşisi devrildi. Ezmeye çalıştığı Filistin Kurtuluş Hareketi sapasağlam ayakta ve gelişmesini sürdürmektedir. CENTO'nun etkisini kayıp etmesi üzerine geliştirilmeye çalışılan İslam Konferansı, Camp David Antlaşması gibi girişimler bozgunla sonuçlanmaktadır. Ortadoğu'daki işbirlikçi iktidarlar sürekli korku içinde yaşamaktadırlar. Ekonomik, siyasi ve ideolojik alanlarda kendini yenileyemeyen, ancak sürekli res-

torasyonlarla ayakta durmaya çalışan emperyalizm ve işbirlikçileri için çıkış yolu kalmamış gibidir.

Dünyada ve bölgede tüm bu olumlu gelişmelere karşılık, ülkemiz Kürdistan dört parçalı bir sömürge durumunu hala korumakta; tarihinde halkının en amansız baskı ve sömürüye maruz kaldığı bir dönemi yaşamaktadır. Dünya genelinde klasik sömürgeciliği tasfiye edildiği, yeni sömürgeciliğin de parçalanmaya başladığı günümüzde, hala dört başı mamur bir sömürge statüsü içinde yaşamamızın nedenlerini kavramak için, dünya ve bölge şartlarının yukarıda yapılan genel tahlili yanında, ülkemiz ve halkımızın tarihi ve somut yaşam koşullarını biraz daha yakından görmek gerekir.

Kürdistan tarihi ve toplumsal özellikleri

Uygarlık tarihine girişle birlikte Kürdistan ve toplumunun temelini teşkil eden Kürt halkı, sürekli olarak yabancı güçlerin işgaline uğradı. İlk çağın en güçlü köleci imparatorlukları olan Asur, Pers, Yunan-Makedonya ve Roma İmparatorlukları işgalci bir güç olarak yerleştikleri ülkemizi, tam bir savaş alanına çevirdiler. Bir işgal üssü olarak kullandıkları kentler, halkımızın yerleşik bir yaşantıya geçip uygarlık yolunda gelişmesinin önüne bir engel olarak dikildiler. Kürtler köleleşmek yerine aşiret toplulukları halinde özgür yaşamayı tercih ettiler. Ama bu tip yaşantı ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel gelişmeyi durduran olumsuz bir etki yarattı. Tüm köleci toplum boyunca yabancılaşmış kent hayatıyla, kırların alıklaştırıcı etkisi altında kalan sosyal yaşantı çok ilkel kaldı. Siyasal ve ekonomik gücü elinden tutan yabancıların işgali, halkımızın bu dönemdeki geriliğinin temel nedenidir.

Feodal dönemde de ülkemiz ve halkımız üzerinde yabancı işgal hiç eksik olmadı. Kölecilikten birer feodal imparatorluk haline gelen Bizans İmparatorluğu'yla İran Sasani imparatorluğu, VII. yüzyılın ortalarına kadar Kürdistan'ı bir savaş ortamına çevirdiler. Dicle ve Fırat bu devletlerarasında sürekli el değiştiren bir egemenlik hattı ha-

line geldi. İslamlığın doğusuyla birlikte güçlü bir imparatorluk halinde örgütlenen Araplar, ortaçağın büyük yayılmacı gücü olarak, Kürt halkı üstünde feodalizme dayanan bir sömürgeci rejim kurdular, yüzyıla kadar süren bu rejim altında halkımız her yönden bir gerileme içine düşürüldü. Arap sultanlarına bağlı olarak oluşturulan Kürt ve Arap feodal emirlikleri, Kürt aşiretlerini zorla toprağa bağlayarak serfleştirmek istediler. Halkımız bu serfleştirme hareketine büyük bir direnmeyle karşılı vererek, bağımsız ve özgür aşiret yaşantısını önemli oranda korudu. Buna rağmen islamlaşan ve Araplaşan hain Kürt aşiret reisleri ve toprak beyleri işgalci güçlerin işbirlikçileri olarak Kürt toplumunun bünyesinde en büyük yarayı açtılar; Arap ve Fars dili ve kültürünün taşıyıcılığını yaparak halkımızın milli gelişmesi önünde en büyük iç engeli oluşturdular. Her türlü uşaklık ve inkarcı düşünceyi islam ümmetçiliği anlayışı içinde aşılayıp milli değerleri hor gören bu hain güruh bağımsız bir ideoloji ve siyaset oluşturmadığı gibi, bu yöndeki çabaların ezilmesinde de yabancılardan yana tavır aldılar. X. yüzyılın ortalarından itibaren, Arap egemenliğinin zayıflanması. Bizans İmparatorluğu'nun gerileme sürecine girmesi ve henüz gelişmekte olan Türk akınlarının Kürdistan üzerinde ciddi bir etki yaratmaması nedeniyle Kürt toplumunun kendi iç dinamikleriyle gelişme olanakları belirdi. Türk ve Moğol istilalarıyla zaman zaman kesilen bu gelişme, XVI. yüzyıla kadar devam etti. Bu dönemde Kürdistan'da kurulan yabancı beylikler, daha çok mahalli nitelikte olup kültürel ve sosyal yönde geri olduklarından, Kürt dili ve kültürünün gelişmesi önünde ciddi bir engel teşkil etmediler. Kürt beylikleri siyasal ve toplumsal alanda en çok bu dönemde gelişme gösterdiler. Eyyubi ve Mervani hanedanlıkları sırasında bu gelişme en üst düzeye vardı.

XVI. yüzyıldan itibaren Kürdistan üzerinde hakimiyet kurmak için, yabancı feodal güçler arasındaki çatışmalar tekrar hızlandı. Bu çatışmaların temelinde, Kürdistan'ın stratejik coğrafi konumu, elverişli ticaret yolları ve verimli toprakları yatar. Güneyden Mısır Memluk, doğudan İran Safevi ve batıdan Osmanlı İmparatorluğunun yayılmasıyla karşı karşıya gelen ve bu dönemde hala güçlü olan Kürt beylikleri, bu çatışma ortamında genellikle Osmanlılardan yana tavır aldılar. Bunda Osmanlıların Kürt beyliklerine geniş bir otonomi tanımaları ve topraklarını hanedan mülkiyeti olarak bırakmaları önem-

li rol oynadı. Kendi aralarında sürekli çatışma içinde olan ve birbirlerine üstünlük kuramayan beyliklerin merkezi Osmanlı otoritesi altında varlıklarını sürdürmeyi çıkarlarına daha uygun bulmaları, Kürdistan tarihi açısından çok olumsuz sonuçlara yol açmıştır. Bu çağda, işbirlikçi bir siyaset yerine bağımsızlık doğrultusunda bir siyasete yönelinseydi, Kürdistan tarihinin akışı apayrı olacaktı. Bağımsız merkezi feodal bir devlet oluşturulsaydı, feodalizmden kapitalizme doğru uluslaşmada ve ilerlemede temel bir kaldıraç rolünü oynayacaktı. Avrupa'da bu dönemde milliyet sınırları üzerinde kurulan krallıklar daha sonraki burjuva demokratik hareketler için ana çerçeveyi oluşturdular. Devlet aracına sahip olan milliyetler çoğunlukla bağımsız ulus haline gelirken, böyle bir araca sahip olamayan milliyetler ise genellikle sömürgeleştirildiler.

Mısır Memluk Devletini ortadan kaldıran Osmanlılar, Ortadoğu'da tek rakip olarak İran Şahlarıyla karşı karşıya kaldılar. Sürekli çatışmalar sonucu 1639'da kalıcı olmak amacıyla Kasr-i Şirin Antlaşması imzalandı. Bu antlaşma ile iki yabancı güç Kürdistan'ı aralarında resmen paylaşmış oldular. Bundan sonra ki tarihi sürekli gelişen merkezi otoriteye karşılık yerel beylerin otoritelerinin giderek zayıflanmasıdır. Her iki gücün otoritesinden çıkmak amacıyla zaman zaman gelişen ayaklanmalar ortaklaşa ezildi, iki merkezi feodal güç sık sık kendi aralarında giriştikleri savaşlarda Kürdistan'ı bir tampon bölge olarak kulandılar. Buna beylerin kendi aralarındaki çatışmaları da eklenince, Kürt halkı üç yüz yılı aşkın bir süre gelişme imkanına sahip olamadı. Can varlığını korumak için ya dağlara çekilmek, ya da bir beyin emrinde serf olarak yaşamak zorunda kaldı. Kentleri egemenlikleri altında tutan merkezi feodal gücün temsilcileri, Kürt halkının kendine has bir uygarlık yaratmasına olanak tanımadılar. Kırsal yaşantının uyuşturucu etkisi altında sosyal yönden gelişmek mümkün olmadı, XVI. yüzyılda Kürtçe Mem û Zin gibi bir milli destan yazılmasına karşılık, bu elverişsiz şartlar yüzünden daha sonraları Kürt dili ve kültürü pek gelişme gösteremedi. Sosyal yaşantıdaki aşiretçi feodal yapı, yine bu nedenlerle daha da kemikleşti. Aleyhte gelişen yabancı merkezi feodal otorite yüzünden, Kürt milliyetinin kendine has siyasi gelişmesi dumura uğratıldı. Bunun yerine, feodallerin uşaklık ve milli inkarcılık aşılayan teslimiyetçi ve işbirlikçi politikaları

toplumu zehirlemeye devam etti. İslam ümmet anlayışı, milli bilincin gelişmesini sürekli engelledi. Mezhepçiliğin siyasal çatışmalarda kullanılmasının olumsuz etkisi, günümüze kadar devam ederek, halkımızı birbirine düşman iki kesim haline getirdi.

XVIII. ve XIX. yüzyıllarda batıdaki sömürü kaynaklarını kaybeden Osmanlı Türk İmparatorluğu doğudaki halklar üzerinde baskı ve sömürüyü daha da yoğunlaştırarak, Batılı kapitalist devletler karşısında tutunmak için mecburi askerlik ve vergi sistemi getirdi. Kürdistan üzerinde de yoğunlaştırılan bu baskı ve sömürüye karşı XIX. yüzyıl boyunca sürekli isyanlar patlak verdi. Merkezi bir önderlikten yoksunluk, beylerin kendi aralarında anlaşamamaları, Batılı kapitalist devletlerin Osmanlılardan yana çıkmaları nedeniyle bu hareketler ezdi. Askerlik ve vergilendirmeye karşı tepki olarak doğan bu isyanların feodal beylerin önderliğinde gelişmesine karşılık, ilerici rolleri büyüktür. Yükselen kapitalizm çağının en büyük ve gerici feodal imparatorluklarından birisi olan Osmanlı İmparatorluğu'ndan kurtulmayı nihai amaç olarak benimseyen XIX. yüzyıl ayaklanmaları başarıya ulaşmış olsalardı Kürdistan tarihi yüz elli yıla yakın bir süre durgun bir yapıya hapsedilmeyecekti. İsyanların ezilmesiyle, askerlik ve vergilendirmenin kurumlaşması temelinde feodal sömürgecilik daha da geliştirildi, ilerici kapitalizmin etkilerine kapalı tutulan ve böyle bir sömürgecilikle sürekli yoksullaştırılan Kürdistan, tam bir feodal durgunluk içine bırakıldı.

XIX. yüzyılın ikinci yarısında, yarı sömürgeleşme sürecine giren Osmanlı İmparatorluğu üzerinde Batılı sömürgeci devletlerin nüfuz kurma mücadelesi şiddetlendi. Yeni doğmakta olan Türk burjuvazisi, imparatorluğu, feodal sömürgeci bir yapıdan kapitalizme dayalı sömürgeci ve emperyalist devlet haline getirmek istiyordu; ama ekonomik yönde güçsüz oluşu bu isteğini kursağında bıraktı. Ezilen milliyetler ve azınlıklar bağımsızlık ve özgürlük istiyorlardı. İngiliz, Fransız ve Rusların kendi çıkar hesapları yüzünden ömrü uzatılan imparatorluğun, parçalanması kaçınılmazdı. İmparatorluğa bağlı bir ülke olması açısından, bu parçalanma Kürdistan'ın kaderini de yakından belirledi.

I. Dünya Paylaşım Savaşı'ndan sonra, Kürdistan üzerindeki mücadeleler tekrar şiddetlendi. Türk burjuvazisi imparatorluğun meşru

mirasçısı olarak ve kendisine siyasi hedef olarak belirlediği "Misak-ı Milli" gereğince, Kürdistan'ı sınırlarına katmak amacındaydı. İngilizler zengin Musul petrolleri nedeniyle, Güney Kürdistan'ı bırakmak istemiyordu. Fransa da daha 1921'de Türklerle yaptığı antlaşmayla Güney Kürdistan'ın bir kısmına konmuştu. İran'da yeni bir hanedanlık kuran Rıza Şah, Doğu Kürdistan üzerindeki egemenliğini sürdürmek kararındaydı. Bu parçalanma faaliyetlerine karşılık, Sevr Antlaşması gereğince kurulması gereken otonom bir Kürdistan planı kağıt üzerinde kaldı. Otonomi talep eden Koçgiri ve Mahmut Berzenci haraketlerinin ezilmesiyle Kürdistan'ın dörde parçalanarak ayrı ayrı sömürge statüsüne alınması gerçekleşti.

İki emperyalist paylaşım savaşı arasında, sömürgeci güçlerin artan baskı ve sömürüsü de eklenince Kürt halkı, bu statüye karşı bir isyan dönemi daha başlattı. Palî-Dara Hênê-Hênê, Agirî, Dêrsim gibi isyanlar böyle bir dönemin ürünleridir. Gerici bir önderlik, ulusal birliğin sağlanamayışı ve sömürgeci devletlerin el ele vermeleri nedeniyle bu isyanlarda kanlı bir şekilde ezildi.

Dünya çapında Ekim Proleter Devrimi'nin açtığı temel üzerinde ulusal kurtuluş hareketlerinin sürekli gelişmesine karşılık, Kürdistan üzerinde uygulanan baskı ve tecrit politikası, Kürt halkını feodal bir durgunluk içinde tutarak, dünya devrimci hareketleriyle bütünleşmesini engelledi.

II. Dünya Paylaşım Savaşı'ndan sonra, Irak ve Suriye'de yönetimi ele geçiren Arap burjuvazisi, Kürdistan üzerinde İngiliz ve Fransız yönetiminden daha gerici bir rol oynadı, Doğu Kürdistan'da Kızıl Ordu'nun yardımıyla kurulan Mahabat Kürt Cumhuriyeti'nin Şahlık yönetimince ezilmesiyle Kürdistan dört parçalı sömürge statüsü giderek daha da gerileşen bir biçim altında devam etti.

Savaştan sonra ABD emperyalizminin Ortadoğu üzerinde gelişen nüfuzu bu sömürgeci devletleri kolayca etkiledi. Yeni sömürgecilik yöntemleriyle kendisine bağladığı bu ülkeleri, bölgedeki halkların bağımsızlık ve özgürlük mücadelesine karşı kullanma amacıyla, CENTO adı altında bir araya getirdi. Geri bir ekonomiye sahip olan sömürgeci devletler, Kürdistan'ı yoğun bir tarzda ekonomik sömürgeciliğe açmak için, uluslararası tekellerle sıkı bir işbirliğine giriştiler. Kompradorlaşma sürecindeki Kürt feodallerinin emperyalizm ve sö-

mürgeciler arasında kurulan bu işbirliğine katılmasıyla, Kürdistan üzerinde emperyalizm, sömürgecilik ve feodal komprador üçlüsüne dayalı düzenin kuruluş süreci tamamlandı.

1960'lardan itibaren Orta-Kuzey Batı Kürdistan'da ekonomik sömürgeciliğin geliştirilmesi hızlandırıldı. 1950'lerde ABD emperyalizminin yeni sömürgesi durumuna düşen Türkiye'de kapitalizmin hızlanması, belli bir gecikmeyle Kürdistan'da da Türk devlet tekelleri etrafında kapitalizmin gelişmesine yol açtı. Sanayisine anamalı temin etmek için daha çok petrol, maden ve akarsular üzerinde geliştirilen bu kapitalizm, giderek tarım, ticaret, hayvancılık alanlarına el uzatmakta ve bunları da tekeline geçirmektedir. Karayolları ağının geliştirilmesi ticareti hızlandırdı. Toprağa makinenin girmesi ile feodal sömürü tarzı kapitalist sömürü tarzı ile birleşti. Bunun sonucu olarak işgücünün topraktan kopuşuyla ucuz bir emek pazarı oluştu, sömürgeci idari merkezler etrafında düzensiz bir kentleşme hareketi gelişti. Köylülük içinde mülksüzleşme ve yoksullaşma ileri boyutlara vardı. Tüm bu gelişmeler sonucunda Kürdistan'da geniş bir kapitalist pazar oluştu. Dışta uluslararası tekellerle ve içte de feodal komprador kesimle işbirliği halinde olan Türk kapitalizmi, bu pazarın gerçek hakimidir. Devlet tekelleri vasıtasıyla sınai, ticari ve mali alanı kontrol eden Türk burjuvazisi, Kürt feodal komprador kesimi dilediği gibi kendisine bağlayarak yön vermekte; kendisinin ulaşamadığı sınırlı bir ticari alanla topraktaki kapitalistleşmeyi bu kesime bırakmasına karşılık, sermayelerini sürekli kendi yatırım alanlarına çekerek büyümelerini önlemektedir. Kompradorlaşma dışındaki çok sınırlı bir sermaye ancak inşaat ve iç ticaret gibi alanlarda faaliyet gösterebilmektedir.

Türk devlet kapitalizminin damgasını taşıyan Kürdistan'daki bu kapitalistleşme, sosyal kültürel siyasal alanda önemli değişikliklere yol açtı. Kürdistan toplumunda yeni sınıf ve tabakalar bu ekonomik temel üzerinde meydana geldi. Daha çok feodal sınıfın dönüşmesi ile kentlerde komprador ve küçük burjuva sınıflar gelişti. Toprakta zengin ve orta büyüklükte toprak kapitalistleri ortaya çıktı. Öte yandan, kırlarda geniş bir yarı proleter sınıfla kentlerde yoğunlaşan proleter bir sınıf doğdu. Geniş bir gençlik aydın kesimi de bu dönemin ürünüdür. Türk kapitalizminin hakimiyeti altında ve aşiretçi feodal özel-

liklerin ağır bastığı bir ortamda ortaya çıkan bu modern sosyal yapı, üzerinde inşa edilecek yeni ideolojik ve politik yapılara temel teşkil etmesi açısından büyük önem taşır.

Özellikle proletarya ve aydın gençliğin modern iki güç olarak doğuşu, Kürdistan tarihini temelden değiştirecek tarihi önemde bir olaydır. Şimdiye kadar ki sınıflar daha çok yabancı güçlerle çıkar ilişkilerine girdikleri halde proletaryanın bu güçlerle ilişkiye girmekte hiçbir çıkarı yoktur. Tersine, ülke kaynaklarını tekeline geçirmekle, üretir araçlarını kendisi ve işbirlikçilerinin sermayesi haline getirmekle, sanayileşmeyi daha çok hakim ulus topraklarında geliştirmekle Türk sömürgeciliği, Kürdistan proletaryasının gelişmesi önünde en büyük engeldir. Ulus sorunu halledilmemiş proletarya, üstyapıda sürekli ayakta tutulan aşiretçilik ve mezhepçilik gibi ortaçağ kalıntılarının da etkisiyle, kendisi için bir sınıf olamamakta; emek gücünü sürekli baskı altında satmakta, en ufak bir eğitim ve sağlık koşullarından yoksun bulunmaktadır. Hakim ulus burjuvazisi en zor ve en tortu işlerini kendisine göndermekte, dağınık ve sürekli göç içinde tutarak örgütlenmesini zorlaştırmaktadır. Bütün bu etkenler, proletaryanın neden ulusal baskının, aşiretçilik, mezhepçilik gibi ortaçağ kalıntılarıyla her türlü yoz burjuva değerlerinin en amansız düşmanı olduğunu iyice açıklamaktadır. Ulusal ve toplumsal kurtuluş proletaryanın sınıf kişiliğinde en büyük güvencesine kavuşur.

Modern aydın gençlik tabakası da, sömürgecilik ve sömürgeciliğin zorla ayakta tuttuğu feodalizmle yüklü toplumsal yapı yüzünden gelişme olanaklarının çok sınırlı olduğunu en yakından görebilen bir kesimdir. Çağdaş toplumların hızlı gelişmesi karşısında hala ortaçağ karanlığında geçen toplumsal bir yaşantıya isyan etmekte ve değişiklik için bir devrimin zorunlu olduğunu herkesten önce kavramaktadır. Ulusal ve toplumsal koşullar üzerinde sürekli düşünceler üretmekte, çağa ulaşmak için gereken yol, yöntem sorunlarını tartışmaktadır. Dünya halklarını başarıya ulaştıran ideolojik ve politik akımları incelemekte, bunlardan en kurtuluşçusunu kendi toplumsal yapısına uygulamak için mücadele etmek gerektiğini her gün daha iyi anlamaktadır.

Proletarya ve aydın gençlik gibi iki modern güce kavuşan Kürdistan halkı, tarihinin bir dönüm noktasına geldiğini kavramakta, yenilgi ve ihanetlerle dolu geçmişin geride kaldığını, ‘Proletarya Devrimleri ve

Ulusal Kurtuluş Hareketleri Çağı'nda zaferle dolu bir geleceğin çok yakında olduğunu görmekte ve buna göre tarihinin zaferlerle dolu olacak en büyük kavga dönemine her zamankinde daha yoğun bir şekilde hazırlanmaktadır.

Toplumun sosyoekonomik yapısındaki bu gelişimlerin en önemli sonucu aşiretçi feodal ilişkiler, hızla çözülmekte olmasıdır. Kapalı feodal bir ekonomik temelin üstyapısını yüzyıllarca kendi hakimiyetleri altında tutan aşiret reisleri, feodaller ve din adamları, bu ekonomik ve sosyal temel üzerinde hakimiyetlerini sürdüremez oldular. Eskiden aşiretçi feodal ilişkilerle diledikleri gibi kontrol ettikleri halk yığınları, tarihlerinde ilk defa denetimlerinden çıkmaya başladı. Milli inkarcılık, teslimiyetçilik, ümmetçilik gibi gerici değer yargılarını yeni toplumsal yapıya kolay kolay aşılayamaz oldular. Halk yığınlarından bu şekilde kopuş, onları işbirlikçi bir yapıdan tamamen ajanlaşmış bir yapı içine itti. Kişisel ve sınıfsal çıkarları gereği en büyük ulusal ihanetçi tutum içine girmekten çekinmediler. Sömürgeciliğin kuklaları olarak efendilerinin bir dediğini iki etmemektedirler. Sömürgeciliğe en son hizmetleri, hakim ulus burjuvazisinin parti çelişmelerini aynen Kürdistan'a taşırmak oldu. Sömürgeciliğe ajanlık yetmiyormuş gibi bu sahte parti çekişmelerini bir kan davasına dönüştürerek, ihanetlerini en son sınırına vardırdılar.Sömürgeciliğin dil ve kültür alanında yayılmasına da yine aşiret reisleri feodaller ve din adamları önderlik etti. Daha önceleri Arap dili ve kültürünün taşıyıcıları olan bu kesim, bu sefer Türk dili ve kültürünü kendi ana dili ve kültürü gibi benimsemekte en ufak bir tereddüt göstermedi. Kültür sömürgeciliğini aynen özümseyerek hakim ulusla bütünleşmeyi, kendileri açısından varılması gereken bir hedef olarak alan bu kesim, toplum önünde yozluğun, ulusal ihanetin, ajanlaşmış yapının simgesi haline geldi.

Kürdistan toplumunun alt ve üst yapısındaki bu modern objektif gelişmelere, sübjektif plandaki gelişmeler eşlik etti. Eski toplumsal yapının sosyal kategorileri çıkarlarını sürdürebilmek için yeni ideolojik ve politik kamplaşmalara yönelirken, ortaya çıkan yeni sosyal kategoriler kendilerine en uygun ideolojik ve politik akımlara karşı yoğun bir arayış içine girdiler. Eski ideolojik ve politik yapıları temsil eden düşünce, kadro ve örgütlenme biçimleri hızla aşılarak orta-

ya çeşitli yeni düşünce, grup ve örgütlenme biçimleri çıktı. Maddi plandaki alt üst oluş, ideolojik ve politik yapının da altüst olmasına yol açtı. Bu bulanık ortam içinde, belli bir süre kimin hangi düşünce ve örgütlenme biçimini temsil ettiği kesinlik kazanamadı. Ama yeni ideolojiler ve politik akımlar yavaş yavaş sınır temellerine oturmaya başlayınca, herkesin kimliği netlik kazanmaya, ideoloji ve politik coşkunluk anı yerini katı sınıf gerçeklerine bırakmaya başladı. Bu süreçte, hangi düşünce ve politik akım geleceği olan sınıfı temsil ederse, o güçlenir ve diğerlerini geride bırakır.

Artık devrim sürecine girilmiştir. Sonucu, devrimin her aşamasında kendini yenileyen, somut şartların zorunlu kıldığı stratejik ve taktik değişiklikleri anında yapan, buna uygun örgütlenme biçimlerini gerçekleştiren örgütün siyasi çizgisi, ve bu çizgiye can, kan, cesaret ve fedakarlık aşılayan kadro ve önderler tayin eder.

Günümüz Kürdistan'ında en sıcak anını yaşamakta olan bu ideolojik ve politik guruplaşma hareketleri, dayandıkları ekonomik ve sosyal temellere bağlı olarak birkaç biçim altında somutlaşmaktadır:

A- Hakim ulus burjuvazisini temsil eden şoven ve sosyal şoven akımlar

Askeri, siyasi, kültürel ve ekonomik alanda ortaklaşa bir sömürgeci yapıya dayanan burjuvazinin farklı kesimleri, kendi aralarındaki çelişkilerden kaynaklanan ideolojik ve politik gruplaşmaları Kürdistan'a da aynen yansıtırlar. Türkiye'de burjuvazini farklı kesimlerini temsil eden AP, CHP, MSP, MHP vb partilerin Kürdistan'da da birer uzantıları daima vardır. Temsilcisi oldukları sınıfın ulusal ve toplumsal konulardaki görüşlerini Kürt yandaşlarına da aynen benimseten bu örgütler, Kürdistan gerçeği inkar temelinde yola çıkıp, Kürdistan'ı Türkiye'nin bölünmez ve doğal bir parçası olarak kabul ederler. TC Anayasası'na göre programına "Türkiye, ülkesi ve milleti ile bölünmez bir bütündür" ilkesini temel almayan partilerin kurulmasına hiçbir surette izin verilmez. Legal partiler ister sağ, ister sol bu ilkeyi kabul ederek kurulabilirler. Daha çok aşiret reisleri, din adamları ve büyük toprak sahipleri gibi geleneksel hain Kürt kesimlerini bünyelerine alan bu partiler, günümüzde yıprandıklarından,

eski ideolojik ve politik akımlarla sömürgeciliğin gizlenmesi mümkün olamamaktadır. Kemalist ideolojinin yaratığı yapı hızla bozulmakta, yerine yeni yapılar oluşturulmaya çalışılmaktadır. Sosyal demokrat, faşist ve islamcı maskelere bürünen şoven Türk milliyetçiliği yeniden örgütlendirilmeye çalışılmakta, bu amaçla, para ve devlet görevliliği bir koz olarak kullanılmaktadır.

Burjuvazinin bu çabaları, Kürdistan ulusal ve toplumsal gerçekleri temelinde ortaya çıkan ve hızla gelişen ideolojik ve politik gruplaşmalar ortamında eskisi gibi taraftar bulamamakta; sömürgeciliği ince bir tarzda gizleyen sosyal şoven akımlar geliştirilmektedir. Anadan doğma 'Misak-ı Milli'ci olan Türk sosyal şovenizmi çok güçlü olmasının nedeni Kürdistan'daki Türk hakimiyetinden başka bir şey değildir, Kürdistan'daki ekonomik talan ve bundan pay alan küçük burjuvazinin bürokrat kesimi ile uşaklığı meslek edinmiş siyasal bir elit grup, sosyal şovenizmin gerçek temelidir. Ayrıca Türkiye'nin bütünlüğünü savunmayı ve bu temelde örgütlenme kendileri için bir yaşam sorunu olarak gösteren, özümsenmiş, ulusal inkarcılığı ve uşaklığı meslek edinmiş yerli bir küçük burjuva kesim vardır. Bunlar çocuğun anaya göbek bağıyla bağlı olması gibi Türk ulusal ve toplumsal gerçeklerine bağlıdırlar ve onlarsız yaşayamazlar. Kendi aralarındaki tüm çekişmelere rağmen ince bir kemalizmi uygulamaktır öteye varamayan, 'TKP'sinden 'TİKP'ne kadar hemen tüm bu guruplar ağırlıklı olarak sosyal şovendirler.

Bunların dışında Türk işçi sınıfı hareketi ve marksist-leninist hareket içinde proleter enternasyonalizmini temel alan, Türkiye devrimi ile Kürdistan devrimi arasındaki bağı doğru olarak kavrayan eğilimler de gelişmekte ve iki ülkenin devrimci güçleri arasındaki dayanışmayı, ittifak biçiminde yorumlayan doğru anlayış giderek güçlenmektedir.

B- Reformist milliyetçi akımlar

Kapitalist üretim ilişkilerine hakin olan egemen ulus burjuvazisinin Kürdistan'daki dayanakları feodal kompradorlar, her türlü reformist milliyetçi akımın sosyal temelidir. Sömürgeci devlet kapitalizmi ile sıkı ilişkiler içinde ortaya çıkan bu sınıfların ülke pazarına hakim ol-

maları yapıları gereği olanaksızdır. Sömürgeciliğin her alandaki ağır baskı ve sömürü mekanizmasına dayanarak gelişmeleri onları, bir yandan egemen ulus burjuvazisine karşı aşırı teslimiyete zorlarken, Kürt halkı karşısında da iki yüzlü reformist bir siyaset gütmeye zorlamaktadır. Daha önceleri aile ve kabile temeline dayanan feodal işbirlikçi yapının, günümüzde hızla aşılmasıyla doğan boşluk, bu burjuva öğelere dayanan reformist milliyetçi akımlarla giderilmeye çalışılmaktadır.

Bu akımların reformizmi, dayandıkları devlet aygıtını yumuşatma çabalarında ortaya çıkmaktadır. Aşırı devlet baskısı daha hızlı gelişmelerini önlemekte, bu yüzden devlete karşı sahte bir muhalefet içine girmektedirler. Bu muhalefet, hiçbir zaman devleti tasfiye amacında olmayıp, yabancı memur ve yönetici yerine yerli memur ve yönetici talebiyle sınırlıdır. Devlet içindeki ağırlıklarına orantılı olarak ekonomik alanda da paylarını artırmaya çalışmaktadırlar. Sömürgeciliğin zoru olmasa Kürt halkı üzerinde otoritelerini ve sömürülerini sürdürmeleri olanaksızdır. Bu özellikleri onların yabancı devlete neden tümüyle karşı çıkamayacaklarını açıklar.

Milliyetçilikleri, amaçlarına varmak için tam bir paravana hizmeti görür. Bu slogandan Kürt halkına bağımsız bir yurt, ekonomik, kültür ve siyaseti içermeyen görüşleriyle egemen ulus burjuvazisinin taleplerini kabul etmesi için yararlanırlar . Bağımsız bir Kürdistan'da yerlerinin olamayacağını çok iyi bildikleri için. Özünde Kürdistan'ın bağımsızlık mücadelesine karşıdırlar. Azami talepleri otonom bir Kürdistan'dır. Milliyetçilik sloganı, Kürt halkı karşısındaki hain yüzlerini maskelemeleri için de vazgeçilmezdir.

Klasik sömürgeci yöntemlerin tam bir çıkmaz içine girmesi ve gelişen devrimci hareket nedeniyle egemen ulus burjuvazisi, yerli burjuvazinin reformist milliyetçi siyasetlerini, ehvenişer olarak görmeye başladı. Alelacele oluşturulan ve bir mücadele temeli olmayan bu akımların sık sık el altından desteklendiği de görülür. Kürt halkının kendi öz örgütüne henüz kavuşmadığı şartlarda etkinlik kazanabilen bu akımlar, aralarındaki nüans farkları nedeniyle birkaç grup olarak çıkmaktadırlar. Aralarındaki farklılıklar, devrimci ideoloji, örgüt ve mücadele biçimleri konusunda olmayıp, daha çok yerel, kabilesel ve kişisel çıkarları maskelemeye yarayan ve ülke üzerinde hiçbir ciddi

siyasi sonuç yaratamayan eklektik düşüncelerinden kaynaklanır.

Sömürgecilikle çıkar birliğine girememiş ve bu nedenle özümsenmemiş aşiretçi feodal kesimleri temsil eden KDP iyice teşhir olduğundan kılıf değiştirmeye çalışmaktadır. Dayandığı kesimlerin burjuvalaşmaları, yapılarını feodal komprador bir öze dönüştürmektedir. Egemen ulus burjuvazisinin değişik partileriyle işbirliği yapabilmekte ve bunda en ufak bir sakınca görmemektedir. Dışta emperyalizme ve sömürgeciliğe teslimiyet, içte antikomünist ve antidemokratik yapısıyla gelişen devrimci harekete karşı tavır almakta ve tabandaki dürüst yurtsever unsurları kaybederek tasfiye olmaktadır.

Orta-Kuzey-Batı Kürdistan'ın özümsenmiş burjuva ve küçük burjuvazinin özlemlerini dile getiren DDKD, Kawa, Özgürlük Yolu, Rızgari gibi gruplar, dayandıkları sosyal temelin geriliği ve istikrarsızlığı nedeniyle hızla parçalanmakta ve bir kısmı soluğu "TKP," "TİKP" gibi sosyal şoven örgütlerde alırken, diğer bir kısmı da sert baskı tedbirleri karşısında radikal örgüt ve mücadele biçimlerine yönelmediklerinden dağılarak küçük gruplara dönüşmektedirler.

Gerek egemen ulus burjuvazisine dayanan şoven ve sosyal şoven akımlar gerekse yerli burjuva kesimlere dayanan reformist milliyetçi akımlar, geleneksel burjuva ideolojilerinin savunulacak ve pratiğe konulacak ciddi bir yanlarının kalmaması sonucu komünist bir maske takmaya zorlanmakta; her türlü oportünizm ve revizyonizmi kendilerine bayrak edinerek, özellikle aydın gençlik kesiminden taban tutturmaya çalışmaktadırlar. Bu iki akımın diğer bir ortak özelliği de, sömürgeci devlet sınırlarını meşru kabul etme ve ulusal sorunu bu sınırlar için de çözmeyi temel ilke haline getirmeleridir. Bu yanlarıyla hakim ulus burjuvazisinin uşağı olduklarını açıkça göstermektedirler.

C- Marksizm leninizmin Kürdistan'a girişi

Marksizm-leninizmin Kürdistan'a girişi, proletaryanın bağımsız bir sosyal güç olarak doğmasına yakından bağlıdır. 1960'lardan sonra sömürgeci Türk kapitalizminin Kürdistan'da daha da geliştirilmesi sonucu yoksullaşan köylülüğün topraktan kopmasıyla oluşan prole-

tarya, ülkemize marksizm-leninizmin girmesinin maddi temelini oluşturur. Modern sosyal gelişme üzerinde hakim ulusların yoğun özümseme ve ortaçağ kalıntıların sürekli ulusal kişiliksizleştirme çabaları Kürdistan proletaryasının uzun süre ulusal kimliğine sahip çıkmasını engelledi. Bunda, sosyal şoven ve reformist burjuva milliyetçi akımların ulusal sorunu saptırma ve örtbas etme anlayışları da etkili oldu.

Özümseme politikasının üzerinde özellikle yoğunlaştırıldığı Kürt gençliği, metropol kentlerin yüksek öğrenim kurumlarına taşınmaya başlandı. Bilimle temas eden bu gençler, 1970'lerden kabaran Türkiye devrimci gençlik hareketinin ve Vietnam ulusal kurtuluş devriminin etkisiyle çeşitli arayışlara ve marksizm-leninizmi incelemeye koyuldular. Kemalizmin ufkunu kararttığı Türk aydınlarının Kürdistan gerçeğini inkara dayalı sosyal şoven tezleri, Kürt aydınlarını erkenden bu akımlardan kopmaya ve ülke gerçeğini araştırmaya yöneltti. Bu nedenle Kürdistan'ı bir ülke olarak tanıma ve marksizm-leninizmi bu ülkenin tarihi ve somut yapısına bağımsız olarak uygulama anlayışının doğması fazla gecikmedi.

1973'lerin başında sosyal şovenizm ve reformist burjuva milliyetçiliğiyle aralarında kesin sınır çizen bu anlayışın temsilcileri, mücadeleyi öncelikle ideolojik alanda yoğunlaştırarak; ülkenin tarihi ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel yapısının tahlilinden kaynaklanan Türk sömürgeciliği, devrim, mücadele ve örgütlenme konularında geliştirdikleri tezlerle sosyal şoven ve reformist milliyetçi akımları kıyasıya eleştirdiler, başlangıçta, geliştirilen tezleri ciddiye bile almayan bu akımlar, kendi tezlerinin kısa sürede iflas etmesiyle devrimci tezlere sahip çıkmakta ve onu çıkarları doğrultusunda çarpıtmakta birbirleriyle yarıştılar.

Sosyal şovenizmin zaman ve mekan koşullarından kopuk, Kürdistan'ın inkarı temelinde geliştirdiği "ulusal sorunu çözme" yöntemleri, marksist-leninist kesintisiz devrim teorisinin ülkemize doğru uygulanmasıyla teşhir edildi. Reformist burjuva milliyetçilerinin, sınıf tahlilinden uzak, genel bir yurtseverlikten öteye gitmeyen, sürekli pasifizm ve teslimiyet aşılayan görüşleri de, Kürdistan'ı tarihi bir yaklaşım içinde ele alan ve doğru bir sınıf tahliline tabi tutan teorik bir yaklaşımla tamamen teşhir edildi. Bu akımların temsilcileri,

maskeleri düştükçe yapıları gereği bir yandan sömürgeci kuvvetlere, diğer yandan yerel gerici mihraklara sığınarak, işi Kürdistan devrimcilerini katletmeye kadar vardırdılar.

İdeolojik mücadele karşı devrimin yoğun saldırı ve provokasyon ortamında verildiği için, polise, faşistlere ve yerel gericilere karşı doğru bir eylem anlayışını geliştirmek zorunlu hale geldi. Bu anlayışın doğru uygulanması sonucunda, çeşitli alanlarda sağlam mevziler kazanıldı. Kürdistan tipi bir sömürgede, daha ideolojik mücadele aşamasında bile silahlı savunmanın zorunluluğu, kendini açıkça ortaya koydu.

1979'ların başına kadar ideolojik ve pratik eylem alanında sürdürülen yoğun mücadele, Kürdistan devrimcilerinin ideolojik ve pratik birliğini önemli ölçüde gerçekleştirerek, güçlü bir grup olarak biçimlenmesini sağladı. Bu biçimlenmenin temelinde eşsiz insan, güçlü bir kişilik ve devrimci önderliği şahsında somutlaştırmış Haki Karer, Halil Çavgun, Mehmet Ece, Mahir Can, Aydın Gül gibi yoldaşlar olmak üzere yirmiye yakın Kürdistan devrimcisinin kanı yatar. Bu yoldaşlar, ihanetin, kaypaklığın, korkaklığın, ulusal ihanetin kol gezdiği alaca karanlık bir ortamda; cesaretin, fedakarlığın, bilincin ve disiplinin eşsiz bir örneğini sunarak, emperyalizme, sömürgeciliğe ve uşaklarına karşı köle bir halkın saflarına ilk bilinçli direniş tohumlarını saçarak, tarihi önemde bir rol oynadılar.

"Kürdistan Devriminin Yolu" adlı broşür ve ülkenin her tarafında sömürge yönetimine ve yerel gerici kuvvetlere karşı kazanılan ve sürekli savunulan sağlam mevziler, bu grup aşamasının ürünleri olup, Kürdistan devrimcilerinin kim olduğunu dosta, düşmana tanıtan somut örneklerdir.

Ama Kürdistan devrimcileri, bu başarıları karşısında en ufak bir gevşekliğe ve gurura kapılmadılar. Onlar, baştan beri özetlemeye çalıştığımız doğru bir çağ anlayışı ve tarihi yaklaşım içinde Kürdistan'ın somut tahlilinden kalkarak, günümüzde, dünya, bölge ve ülke sathında hızla gelişen olaylar karşısında ağırlaşan sorumluluk ve görevlerini ancak güçlü bir örgütle yerine getirebileceklerini, bir an için bile unutmadılar.

Bu amaçla, çeşitli bölgeleri temsil eden bir grup yoldaş, dayanışmalarının temeline eskinin gevşek grup ilişkileri yerine, resmi ve pro-

fesyonel ilişkileri esas alan, belli bir program, strateji ve taktiğe dayanan “Partiya Karkerên Kürdistan” adı altında bir örgüt oluşturmaya karar verdiler.

PKK
(Partiya Karkerên Kürdistan)

PKK, çöken emperyalizm ve yükselen proletarya devrimleri çağında, Kürdistan halkını emperyalist ve sömürgeci sistemden kurtarmak, Bağımsız ve birleşik bir Kürdistan'da demokratik bir halk diktatörlüğü kurmak ve nihai olarak sınıfsız toplumu gerçekleştirmek amacındadır.

PKK'nın önderlik ettiği Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi, sosyalist ülkeler, ulusal kurtuluş hareketleri ve işçi sınıfı hareketlerinin temel gücünü oluşturdukları dünya sosyalist devriminin ayrılmaz bir parçasıdır.

PKK, günümüzde sömürgeciliğin, ırkçılığın ve her türlü eşitsizliğin arkasında duran gücün emperyalizm olduğuna, ilerlemek için emperyalist sistemden bir an evvel kopmak gerektiğine inanır. Kürdistan'ın dört parçalı bir sömürge statüsü içine alınmasından ve bu statü içinde Kürt halkının tüm ulusal değerlerinin tahribinden, emperyalizm ve sömürgeci devletlerle işbirlikçileri ortaklaşa sorumludur. Kürdistan halkının çağın akış istikametine girmesini bu güçler önlemektedir.

PKK, feodal ve kapitalist aşamalarda Kürdistanı parçalayan yabancı güçleri, bugünkü geriliğin ve yoksulluğun temel nedeni sayar. I. Em-

peryalist Paylaşım Savaşı'ndan sonra, sömürgeci Türk burjuvazisiyle İngiliz ve Fransız emperyalizmi arasında Kürdistan'ı bölüştüren antlaşmalar, Kürt halkının arzusu dışında yapılmıştı ve gayri meşrudurlar. PKK, bu antlaşmalardan kaynaklanan statüyü tanıyan ve bu statü içinde Kürdistan halkının sorunlarına çözüm getirme iddiasında bulunan her türlü şoven, sosyal şoven Türk çevreleriyle, uşak ve reformist Kürt çevrelerini amansızca teşhir eder ve onlarla sonuna kadar mücadeleyi varlık nedenlerinden biri sayar.

PKK, Kürdistan'ı yurt topraklarının doğal bir parçası olarak gören sömürgeci güçlerle mücadeleyi en acil görev olarak önüne kor. Bu güçlerin uzun hakimiyet yıllarında geliştirdikleri tüm politika ve uygulamalar halkımızın çıkarına aykırıdır ve hiçbir surette meşru gösterilemez. Her alandaki örgütlenmesini Kürdistan'a taşırarak, kültürel ulusal kişiliksizliğe neden olan aşiret ve mezhepçi değer yargılarıyla kendisini gizleyebilen bu sömürgecilikten kurtuluş, onun anladığı dille mümkündür. Geçmişte ve günümüzde kurdukları düzende, ordularıyla yaptıkları sayısız katliamları, hastalık, kaçakçılık, asayiş hareketleri ve provokasyonlarla devam ettiren gerici zora karşılık, halkımızın meşru savunma, ulusal değerlerini koruma ve insan olarak varlığını sürdürme doğrultusunda kullandığı devrimci zordur söz konusu edilen.

PKK, egemen ulusların bir piyonu olarak hareket ve halkımızı sayısız parçalara bölen feodal komprador ve özümsenmiş küçük burjuva sahtekarlarının siyasi düzenbazlıklarını teşhir etmeyi ve güç mihraklarını dağıtmayı, Kürdistan halkının ulusal kurtuluş yolunda birliğini sağlama doğrultusunda yerine getirilmesi gereken bir ön koşul olarak kabul eder. Bu önkoşul yerine getirilmeden ulusal kurtuluş sürecine girmek mümkün değildir.

PKK'nın yerine getirmesi gereken görevlerden biri de halkımızı kendi ulusal özüne karşı suç işlettirecek hale getiren faşist, sosyal şoven ideolojileri ve güç mihraklarını ne pahasına olursa olsun ivedi olarak dağıtmaktır. PKK, bu güçlerle savaşmayı bir şiddet sorunu olarak ele alır ve ikna yöntemiyle çözülmesi gereken halk safları arasındaki sorunlardan ayırır.

PKK, örgütsel varlığına musallat olan sivil ve resmi polisle, ajan ve ajan provokatörlere karşı devrimci terörü vazgeçilmez bir mücadele yöntemi sayar.

PKK, halkımız için ön gördüğü düzenin, ancak hayatın her alanında uzun vadeli, basit biçimlerden karmaşık biçimlere doğru verilecek bir savaştan sonra kurulabileceğine inanır. Ama bu, devrim süreci içinde mücadelenin yan ürünleri olarak ortaya çıkan, reformlardan yararlanmamayı ve toptan reddetmeyi gerektirmez. En incesinden en kabasına kadar her türlü sömürgecilik yöntemlerinin hakim olduğu, feodal komprador düzenbazlıkların cirit attığı ve çoğu küçük burjuvanın ukalalığından geçilmediği bir Kürdistan'da, Kürdistan halkı için namuslu bir yaşamdan söz edilemez.

Günümüz Ortadoğusu'nda, gericiliği kendi kanatları arasında yeniden örgütlemek ve kendi egemenliği altında sözde bir barış statüsü yaratmak amacında olan ABD emperyalizmi, tüm Ortadoğu halklarının düşmanıdır.

PKK, başta ABD olmak üzere tüm emperyalistlerin ve işbirlikçilerinin bölgedeki düzeni devrilmeden, Ortadoğu ulusları arasında eşitlik ve özgürlük temelinde bir barış ve işbirliği ortamı geliştirilmeyeceği inancındadır.

Kürdistan'ın dörde bölünüşü Ortadoğu'daki gericiliğin ve şovenizmin sürekli bir kaynağı olup, bu statü devam ettikçe halk hareketlerinin kesin bir başarıya ulaşması zordur. PKK, bu nedenle Kürdistan halkının ulusal kurtuluş ve mücadelesine yapılacak yardımı enternasyonalist görev sayar.

PKK, omuzladığı görevin tarihi önemini ve ne kadar zor olduğunun bilinci içindedir. Özellikle İran'daki halk devrimi ve son yıllarda Kürdistan halkında yükselen ulusal bilinç ve örgütlenme çabaları, emperyalist ve sömürgeci güçlerin uykusunu kaçırmıştır. Onlar yok saydıkları bir meselenin kendi temellerini oyduğunu gördükçe kudurmakta; Kürdistan halkının başına CENTO misali yeni gizli ve açık ihanet çemberlerini tekrar örülmesini ve bunun için yeni politika ve uygulamalar geliştirilmesi gerektiğini avaz avaz bağırmaktadırlar. Ama bu çabalar boşunadır. Halkımızı katliamlarla, feodal düzenbazlıklarla, sahte reform ve 'doğu kalkındırma' masallarıyla avutmak artık mümkün değildir. PKK, kendi siyasi önderliği altında tüm bu manevraları boşa çıkaracak güçtedir. Hele ağır siyasi ve ekonomik bunalımlarıyla Türk burjuvazisinin faşist katliam ve sahte reform yöntemleriyle eskiden oynadığı oyunları yeniden sahneye koyması hiç mi hiç müm-

kün olamayacaktır. Bugün iç politikalarının temel noktası haline getirdikleri "Doğu sorunu," Türk burjuvazisini girdiği ağır ekonomik ve siyasi buhranda bitirecek ve eski günlerine bir daha kavuşturmayacaktır.

PKK, Türk burjuvazisinin buhranın yükünü halkımıza çektirmek için girişeceği yeni politika ve uygulamaları anında teşhir ve tüm dünya,Türkiye ve Kürdistan halkları arasında mahkum etmeyi en acil görevlerinden biri sayar.

PKK, Program, Manifesto ve burada dile getirdiği görevlerinin altından başarıyla çıkmanın, ancak marksizm-leninizme, dünya sosyalist devriminin güçlerine, halkımızın direnmelerle dolu tarihi mirasına ve bugün kazanmak için gösterdiği cesarete dayanmakla mümkün olacağına inanır. Büyük bir dünya savaşı olmadan da, Vietnam, Küba, Mozambik, Gine ve bir dizi sayıca küçük halkların tek tek girdikleri ve muzaffer oldukları ulusal bağımsızlık savaşları, Kürdistan halkının sürekli ilham kaynağıdır. Zafer mümkündür, ama bunun için cesaret gereklidir.

PKK, Kürdistan halkı için sürekli ulusal baskı ve sömürü çağının geçtiğini, bunun yerine proleterya önderliğinde direnme döneminin başladığını ilan etmekle, sadece gecikmiş bir görevi yerine getirdiği inancındadır.

Disiplin, fedakarlığı, alçak gönüllülüğü, marksizm-leninizme ve devrimin zaferine sonsuz inancı, örgüte, göreve ve kolektif güce bağlılığı, emperyalizme, sömürgeciliğe ve işbirlikçilerine karşı savaşmayı kendi yaşamı haline getiren, ancak proleter sınıfa bağlı olan, vatanın ve halkın çıkarları için mücadele eden, bu mücadelede kişisel kazanç ve kayıpları düşünmeyen, proleter enternasyonalizmin ve yurtseverliğin bilinçli savunucuları tüm komünistler! Nihai amacımız sınıfsız topluma varmanın zorunlu önkoşulu olan, bilimsel sosyalizmin rehberliğinde sömürgeci ve feodal komprador düzeni yıkıp, bağımsız ve demokratik bir Kürdistan yaratmak için PKK saflarında Örgütlenelim!

Anayurtlarından kopartılan, kapitalist metropollerin en tortu işlerinde çalıştırılan, yurtlarında göçmen durumuna düşürülüp işsizliğe ve başıboşluğa itilen, eğitimden, konuttan, sağlıktan, iş güvenliği ve geleceğe güvenden yoksun Kürdistan işçileri!

Sömürgeci ve feodal komprador düzenin baskısından kurtulmak, iş ve yaşam güvenliğine sahip olmak, bağımsız ve demokratik bir ül-

kede mutlu bir yaşama kavuşmak ve sömürüsüz bir dünya yaratabilmek için PKK önderliğinden birleşmeliyiz.

Yüzyıllardır ulusal baskı ve sömürünün kurbanı olan, sömürgeciler, toprak ağaları ve tefecilerin dayanılmaz baskı ve sömürüsüne maruz kalan, kırsal yaşamın bunaltıcı etkisi altında cahil bırakılıp insandan dahi sayılmayan, nüfusumuzun bel kemiğini oluşturan, toprak ve özgürlük yoksunu, cefakar Kürdistan köylüleri!

Sömürü ve baskı düzeninden toprak ve özgürlüğe, ortaçağ karanlığından aydınlığa, yoksulluk ve sefaletten mutluluğa kavuşmak PKK önderliğinde birleşmekle mümkündür.

Ulusal inkarcılık, asimilasyon, emperyalist sömürgeci eğitim ve feodal-komprador kültür ortamından kişiliğini yitiren, geleceğinden umudu olmayan Kürdistan gençliği!

Ulusal kişiliğe kavuşmak ve geleceğimizi teminat altına almak için, PKK Önderliğindeki mücadelede yerimizi almalıyız.

Daha sınıflı topluma girerken köleleştirilen, koyu feodal baskı altında insanca yaşamdan kopartılan, kendi geleceği üzerinde söz hakkı olmadığından alınıp satılan, ufku bin türlü dertlerle karartılan Kürdistan kadınları!

Bu baskılardan kurtulmak, aydın ve özgür bir kişiliğe kavuşmak, kendinizin ve toplumun geleceği üzerinde söz sahibi olmak en az sizin kadar özgürlüğe susamış olan Kürdistan'ı Bağımsız ve demokratik bir ülke haline getirmek için PKK önderliğindeki mücadeleye katılmalıyız.

Bağımsız ve demokratik bir Kürdistan'da yaşamayı insanlık onuru ve yurtseverliğin kaçınılmaz bir gereği sayan, sadece bu nedenle her türlü baskı ve engelle karşılaşan tüm yurtsever ve demokratlar; PKK'ye yardım etmeliyiz ve onu izlemeliyiz!

– Bağımsız, birleşmiş ve demokratik bir Kürdistan için ileri!
– Kahrolsun emperyalizm ve sömürgecilik!
– Yaşasın bağımsızlık ve proleter enternasyonalizmi!
– Yaşasın PKK (Kürdistan İşçi Partisi)!

PKK-MK